

Πρωτόκολλο Καθαριότητας και Απολύμανσης Περιβαλλοντικών Επιφανειών σε Μονάδες εξωνεφρικής κάθαρσης (επικαιροποίηση 2015)

Α. Παπαϊωάννου, Δ. Χασκή, Κ. Νάσκαρη,

Γ.Ν. Παίδων «Π & Α Κυριακού», Αθήνα

Σκοπός

Η πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων και η ασφάλεια του ασθενή.

Εισαγωγή

Οι νοσοκομειακές επιφάνειες χωρίζονται σύμφωνα με το CDC ‘Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities’ (2008) σε:

1. Επιφάνειες νοσοκομειακού τεχνολογικού εξοπλισμού οι οποίες:

Μπορεί να μολυνθούν με βιολογικά υγρά του ασθενούς

Έρχονται συχνά σε επαφή με τα χέρια του προσωπικού

2. Περιβαλλοντικές επιφάνειες

A) Επιφάνειες με ελάχιστη επαφή με τα χέρια (δάπεδα)

Απαιτείται καθαρισμός σε: α) καθημερινή βάση, β) όταν λερωθούν και γ) όταν φύγει ο ασθενής

B) Επιφάνειες με συχνή επαφή με τα χέρια

Είναι οι επιφάνειες με τον υψηλότερο κίνδυνο μετάδοσης μικροβίων.

Επιφάνειες με συχνή επαφή με τα χέρια του ασθενή είναι: καρέκλα, κομοδίνο, πόμολλα, διακόπτες, τροχήλατα κ.λ.π. και του προσωπικού είναι: εξωτερικές επιφάνειες μηχανημάτων, πληκτρολόγια και οθόνες ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Νοσηλευτική Διαδικασία

Ενέργειες

1. Πραγματοποιήστε υγιεινή των χεριών

2. Φορέστε γάντια πριν τη χρήση καθαριστικών / απολυμαντικών

3. Καθαρίστε όλες τις επιφάνειες που έρχονται σε συχνή επαφή με τα χέρια στην «περιοχή του ασθενούς» (όπως καρέκλα/ κρεβάτι αιμοκάθαρσης, πόμολα, διακόπτες, εξωτερική επιφάνεια του μηχανήματος αιμοκάθαρσης) με πανιά εμποτισμένα με καθαριστικό (σαπούνι) χρησιμοποιώντας την τριβή μεταξύ των συνεδριών.

4. Αφήστε την επιφάνεια να στεγνώσει στον αέρα.

5. Καθαρίστε όλες τις επιφάνειες που βρίσκονται στη ζώνη του εργαζομένου (π.χ. πάγκοι εργασίας, Η/Υ)

6. Απολυμαίνετε με τα συνιστώμενα απολυμαντικά

Αιτιολόγηση

Η υγιεινή των χεριών είναι πρωτίστης σημασίας στην πρόληψη της οριζόντιας μετάδοσης λοιμώξεων

Γάντια πρέπει να φοριούνται όταν τα χέρια πρόκειται να έλθουν σε επαφή με μολυσματικά υγρά ή με καθαριστικά/απολυμαντικά διαλύματα (συχνά είναι τοξικά για το δέρμα)

Η χρήση μηχανικής τριβής με απορρυπαντικό (σαπούνι) και νερό, είναι ένα κρίσιμο βήμα που απαιτείται πριν από την απολύμανση των επιφανειών.

Η απολύμανση δεν είναι αποτελεσματική παρουσία βρωμιάς, αίματος, ή άλλου βιολογικού υγρού. Στόχος του σταδίου καθαρισμού είναι να αφαιρεθεί το βιοφορτίο και μαζί με αυτό, η πλειονότητα των παθογόνων.

Η απολύμανση εξασφαλίζει την πλήρη εξόντωση των παθογόνων μικροοργανισμών από τις επιφάνειες και προλαμβάνει τη διασπορά αυτών,

συμπεριλαμβανομένων των πολυανθεκτικών (π.χ. MRSA, VRE) και των αιματογενώς μεταδιδόμενων μικροοργανισμών (π.χ. HBV, HCV, HIV).

Επισημάνσεις

Απαγορεύεται η γενική χρήση γαντιών.

Σχετικά με τα πανάκια καθαρισμού:

- Χρησιμοποιείτε διαφορετικά πανιά καθαρισμού ή μαντηλάκια μικροβιοκτόνα μιας χρήσης για κάθε 'περιοχή ασθενούς'
- Καθαρίστε τις επιφάνειες πάντα από πάνω προς τα κάτω και από το καθαρότερο στο πιο βρώμικο σημείο
- Διπλώστε το πανί καθαρισμού σε τετράγωνα ώστε κάθε ύφασμα να μας δίνει πολλές επιφάνειες καθαρισμού.
- Αντικαταστήστε το πανί, όποτε απαιτείται. Μπορεί να χρειάζονται περισσότερα από ένα για μία 'περιοχή ασθενούς'.
- Ποτέ δε χρησιμοποιείτε το ίδιο ύφασμα καθαρισμού για παραπάνω από μία ημέρα νοσηλείας.

Απολυμαντικά

- Για τις επιφάνειες συνιστάται η χρήση διαλύματος υποχλωριώδους Νατρίου (1000 ppm) ή ταμπλέτες διχλωροϊσοκυανουρίδιο του Νατρίου (NaDec). Εναλλακτικά μπορεί να χρησιμοποιηθούν απολυμαντικά που περιέχουν ενώσεις του τεταρτοταγούς αμμωνίου, αμίνες, αλκοόλες.
- Τα απολυμαντικά δεν αναμιγνύονται ποτέ με

απορρυπαντικά, γιατί χάνουν την απολυμαντική τους δράση, δημιουργούν χημικές ενώσεις και αναθυμιάσεις.

- Χρησιμοποιείται η σωστή δοσολογία απολυμαντικού ή καθαριστικού προϊόντος. Η υπερδοσολογία αφήνει υπολείμματα, ενώ η μικρή ποσότητα δεν καθαρίζει σωστά.
- Αποφύγετε τη διάλυση των απολυμαντικών σε κλειστούς χώρους, χρήση μάσκας εφ' όσον απαιτείται.

7. Αφαιρέστε τα γάντια

Τα γάντια αφαιρούνται πάντα με το πέρας της εργασίας ώστε να μην αγγίζονται με αυτά καθαρές επιφάνειες (πόρτες, πόμολα, καρέκλες, τηλέφωνα, κρεβάτια κ.λ.π.)

8. Πραγματοποιήστε υγιεινή των χεριών

Η υγιεινή των χεριών είναι πρωτίστης σημασίας στην πρόληψη της οριζόντιας μετάδοσης λοιμώξεων

Βήμα 5 των ενδείξεων άσκησης υγιεινής των χεριών (WHO). Μετά από επαφή με το άψυχο περιβάλλον του ασθενή

9. Σφουγγαρίστε το δάπεδο μεταξύ των συνεδριών και στο τέλος της ημέρας

CDC 'Guideline for Environmental Infection Control in Healthcare Facilities'

Οι σφουγγαρίστρες θα πρέπει να καθαρίζονται καθημερινά και να στεγνώνουν καλά για να μειωθεί ο κίνδυνος μικροβιακής μόλυνσης.

10. Καθαρίστε τα WC των ασθενών και του προσωπικού.

Θέμα υγιεινής. Πρόληψη λοιμώξεων.

11. Ανανεώστε τα προϊόντα υγιεινής των χεριών (σαπούνι, χειροπετσέτες, αλκοολούχο απολυμαντικό χεριών)

Η επάρκεια υλικών αυξάνει τη συμμόρφωση στην υγιεινή των χεριών

Απορρίψτε τις βελόνες προσεκτικά σε κλειστά, αδιάτρητα

12. Περισυλλέξτε τα απορρίμματα, αντικαταστήστε τους σάκους όσες φορές χρειαστεί, καθαρίστε τους κάδους (καθημερινά).

Η ορθή διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων διαφυλάσσει τη Δημόσια Υγεία

δοχεία αιχμηρών, τα οποία δεν πρέπει να γεμίζονται πάνω από τα 3/4.

Φορέστε γάντια κατά την απόρριψη του χρησιμοποιημένου κυκλώματος εξωσωματικής κυκλοφορίας σε δοχείο μολυσματικών απορριμμάτων. Απαιτούνται ποδιές, εάν υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης των ρούχων από εκτίναξη βιολογικών υγρών.

13. Καθαρίστε τα αλουμίνια και τα παράθυρα μία φορά την εβδομάδα

CDC ‘Guideline for Environmental Infection Control in Healthcare Facilities’

14. Μηνιαίως, θα πρέπει να γίνεται γενικός καθαρισμός (τοιχών, φωτιστικών κ.λ.π.).

CDC ‘Guideline for Environmental Infection Control in Healthcare Facilities’

Καθαρισμός κηλίδων αίματος και άλλων βιολογικών υλικών

1. Φορέστε προστατευτικά γάντια
2. Απομακρύνεται τη κηλίδα αίματος με απορροφητικό μέσο (π.χ. χαρτοβάμβακο)
3. Χρησιμοποιήστε χλωρίνη αραίωσης 1:10 πάνω στην κηλίδα (10.000 ppm) ή αναβράζοντα δισκία ή κόκκους Χλωρίου (διχλωροϊσοκυανουρικού νατρίου NADCC). Αφήστε το διάλυμα να δράσει για 10 λεπτά και καθαρίστε με το συνιστώμενο από την Επιτροπή Νοσοκομειακών Λοιμώξεων απολυμαντικό.

Βασικές αρχές καθαρισμού/ απολύμανσης των περιβαλλοντικών επιφανειών σε μια Μονάδα Αιμοκάθαρσης:

1. Χρησιμοποιούμε απολυμαντικά με έγκριση από τον ΕΟΦ (Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων) και το Γ.Χ.Κ. (Γενικό Χημείο του Κράτους) και σήμα CE, που είναι αποτελεσματικά στους ιούς HIV, HBV, HCV και έχουν φυματιοκτόνο δράση.
2. Χρησιμοποιούμε τυποποιημένα πρωτόκολλα καθαρισμού και απολύμανσης.
3. Ο περιβαλλοντικός καθαρισμός / απολύμανση των επιφανειών θα πρέπει να γίνεται από εξειδικευμένο προσωπικό καθαριότητας.
4. Τηρούμε τις προφυλάξεις επαφής για τη φροντίδα των ασθενών με πολυανθεκτικά μικρόβια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- APID (Association for Professionals in Infection Control and Epidemiology ‘Guide to the Elimination of Infections in Hemodialysis’ (2010)
- Rutala W., Weber D., CDC ‘Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities’, (2008)
- Sehulster L., Chinn R., CDC ‘Guideline for Environmental Infection Control in Healthcare Facilities’, Recommendations of CDC and the Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee (HICPAC), MMWR 2003; 52 (No RR-10): 1-42

- Infection control in Victorian Public Health Services. Victorian Government Department of Human Services, 2005
- Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων, ΚΕΕΛΠΝΟ 'Κατευθυντήριες οδηγίες για τη νοσηλεία ασθενών σε μονάδες τεχνητού νεφρού και μονάδες αιμοκάθαρσης'